13 (395)
2004 йил 31 март
Чоршанба

ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

Mahalla

Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармасининг нашри

Сотувда эркин нархда

-саҳифада
2 ► Қонунни уқмаган мутасаддилар...
► Янги оқсоқолнинг янгича уйлари
3 ► Сурхонда хонадонлар чароғон бўлсин.
4 ► Ёмонлик қилмаслик — яхшилик
► Ўйин муҳимми, ўқиш?!

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом КАРИМОВ 30 март куни Оқсаройда Литва Республикасининг собиқ Президенти Валдас АДАМКУСни қабул қилди.

Ўзбекистон — Литва муносабатлари ҳар томонлама жадал ривожланмоқда. Мамлакатларимиз сиёсий, савдо-иқтисодий, илмий-техникавий, маданий-маърифий соҳаларда ҳамкорликни фаол ривожлантириб келяпти. Ўзбекистон раҳбари 1995 йилнинг июнида давлат ташрифи ва 2002 йилнинг сентябрида расмий ташриф билан Литвага борди. 1997 йил февралда Литва раҳбари, 1995 йил декабр ва 2002 йил февралда Бош вазири Ўзбекистонга келди. Олий даражадаги мулоқотларнинг давомийлиги мамлакатларимизда ўзаро ҳамкорликка интилиш кучли эканидан далолатдир.

Савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссия бу борадаги ҳамкорликни ривожлантириш чора-тадбирларини ишлаб чиқмоқда. Айни пайтда Ўзбекистонда Литва сармояси иштирокида тузилган 24 корхона фаолият кўрсатмоқда.

Илмий-техникавий ва маданий-маърифий ҳамкорлик доирасида электроника, материалшунослик, ахборот технологиялари, исиқлик энергетикаси каби соҳаларда қўшма илмий тадқиқотлар ўтказилмоқда. Тошкентда 1993 йилдан буён Литва маданият маркази ишлаб турибди. 2001 йилнинг июлида Вилнюс ва Виссагинос шаҳарларида Ўзбекистон маданият марказлари ишга тушди.

Оқсаройдаги учрашувда Ўзбекистон-Литва муносабатлари, минтақавий хавфсизликка доир ва томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди. В.Адамкус яқинда Тошкентда содир этилган террорчилик ҳаракатларидан жабр кўрганларнинг оила аъзолари ва яқинларига ҳамдардлик изҳор этиб, қўпорувчилар ўзбек халқининг иродасини бука олмаслигига, Ўзбекистон ёвуз ниятли кучларга муносиб зарба бериб, ўз тинчлик ва барқарорлигини сақлаб қолишига қатъий ишонч билдирди.

Литванинг собиқ раҳбари ҳозирги кунда ЮНЕСКОнинг яхши ният элчиси сифатида фаолият юритмоқда. Президент Ислом Каримовнинг Фармонига биноан Ўзбекистон — Литва муносабатлари ривожига қўшган улкан ҳиссаси ва икки мамлакат халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик риштаper мустаҳкамлаш йўлидаги хизматлари учун Валдас Адамкус «Буюк хизматлари учун» ордени билан тақдирланган эди.

Музокара якунида Президент Ислом Каримов меҳмонга «Буюк хизматлари учун» орденини топширди.

(ЎзА)

ЧУҚУР ҲАМДАРДЛИК

Ўзбекистон ва Россия Президентлари Ислом Каримов ва Владимир Путин сешанба куни телефон орқали суҳбатлашиб, терроризмга қарши курашда ҳамкорликни ривожлантиришнинг амалий жиҳатларини муҳокама қилдилар. Россия Президенти Ўзбекистондаги террорчилик ҳаракатлари натижасида ҳалок бўлганлар ва жабр кўрганларнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор этди, Ўзбекистон раҳбариятига бардамлик тилади.

* * *

30 март куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмонов телефон орқали мулоқотда бўлди. Тожикистон раҳбари 28-29 март кунлари Тошкент шаҳри ва Бухоро вилоятида содир этилган мудҳиш террорчилик ҳаракати туфайли ҳалок бўлганларнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этди.

Президент И.Раҳмонов, террорчиликка қарши курашда биз ҳамиша Ўзбекистонни қўллаб-қувватлаб келганмиз, бундан кейин ҳам қўллаб-қувватлаймиз, дея ишонч билдирди. «Биз ҳамиша бирга бўлганмиз, бундан кейин ҳам доимо бирга бўламиз», деб таъкидлади И.Раҳмонов.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Муҳтарам Президент жаноблари, даҳшатли портлашлар оқибатида 19 кишининг ҳалок бўлиши ва кўпчиликнинг жароҳатланиши муносабати билан Сизга ва қурбон бўлганларнинг оила аъзоларига самимий ҳамдардлик изҳор этаман.

Омон қолганларга тезда соғайиб кетишларини тилайман.

Герхард ШРЁДЕР,
Германия Федератив Республикаси Федерал канцлери

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ РАСМИЙ АХБОРОТИ

2004 йил 30 март куни эрталаб соат 7 дан 20 дақиқа ўтганда Тошкент вилояти Қибрай тумани «Умид» ширкат хўжалиги «Бойжигит» маҳалласида (Қорамурт кўчаси, 1-»А» уй, 20- хонадон) ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан қуролланган жангарилар гуруҳи аниқланди.

Қўлга олиш жараёнида 20 кишидан иборат террорчилар қўлбола портловчи мосламалар ёрдамида ўзини ўзи портлатиб юборди.

Портлаш чоғида 3 нафар милиция ходими ҳалок бўлди, 5 нафар милиционер турли даражада жароҳатланди. Мазкур террорчилик ҳаракати юзасидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

ХАЛҚИМИЗ ФИКРИ ЯКДИЛ: ЁВУЗЛАР МАҚСАДИГА ЕТОЛМАЙДИ!

Юртимизда юз берган террористик ҳаракатлар, айниқса, бегуноҳ инсонларнинг қурбон бўлиши барча юртдошларимизнинг қалбини ларзага солди, ҳар бир онгли, шу Ватанга, эл-юртга садоқатли инсон қалбида бундай ҳаракат ижрочиларига нисбатан нафрат туйғуси уйғонди.

Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас, зотан халқимиз азалдан ҳатто қуш уясини бузган одамга ҳам нафрат кўзи билан қараган. Аммо бугун бир ҳақиқатни ҳеч тортинмай айтиш керак. Бундай ёвуз ниятларга фақат нафрат кўзи билан қараб, бу нафратимизни сўзамоллик билан ифодалаб, уларни қарғаб ўтириш билан биз — юртдошлар ўз вазифамизни бажардик, десак хато бўлади.

Мана шундай мураккаб вазиятда мен кўпни кўрган, машаққатли синовларда ўзининг мардлиги ва матонатини намоён этган, эл-юрт учун ўзини аямасдан хизмат қилаётган маҳалла жамоатчилигига, барча маҳалла оқсоқоллари ва фаолларига, менинг болаларим, фарзандларим бўлган маҳалла посбонларига алоҳида мурожаат қилмоқчиман, дея маҳалла фаолиятининг бу вазиятдаги ўрнига алоҳида урғу берди Юртбошимиз Ислом Каримов шу воқеалар муносабати билан Ўзбекистон телевидениеси учун берган интервьюсида.

Агар дунёда юз бераётган шунингдек, бундан беш йил аввал юртимизда амалга оширилган террорчилик ҳаракатига баҳо берадиган бўлсак, буларнинг барчасининг мақсади мамлакат ривожига халақит бериш, тинч аҳолини қўрқувга солиш, уларни тинч-фаровон ривожланиш йўлидан чалғитишдан иборат. Бунинг учун инсонлар қурбон бўлиши ҳам уларни ўйлантирмайди. Шу кунларда юртимизда юз берган хўнрезликнинг ҳам мақсади ҳаммага аён. Айниқса, бу ҳаракатлар халқимизнинг энг қадрли, эъзозли байрамларидан бири — Наврўз тантаналари кунларида амалга оширишга қаратилганлиги (буни бугун барча сезиб турибди) нимани англатади? Шубҳасиз, террорчи биринчи навбатда тинч халқнинг душмани эканлигини англатади.

Ҳа, бизнинг юртимизда ҳар бир инсонга ёд бўлган ўз уйини ўзи асраш ҳақидаги даъватни шу боисдан ҳам яна бир бор қўллаб-қувватлагинг келади. Бўлиб ўтган воқеалар бу сўз замирида ҳаётий мазмун борлигини яна ёрқинроқ англатади.

Маҳалла — катта куч. Шубҳасиз бугунгидек вазиятда, бугун юз берган террорчилик ҳаракати иштирокчиларини аниқлашда, унинг олдини олишда маҳалла фаолларининг нафақат иштироки, балки фидойилиги зарур. Буни уларнинг ўзи ҳам чин кўнгилдан англаб етганлар. Шу боисдан юртимизда айнан уларнинг иштирокида огоҳлик, ҳушёрлик даъвати, жойларда назорат кучайди. Аммо бугун маҳалла фидойиси фақат оқсоқол ёки унинг посбонлари бўлади, деб қўл қовуштириб ўтириш ҳеч бир юртдошимизга хос бўлмаслиги керак. Оқсоқол, маҳалла посбонлари, ички ишлар ходимлари атрофида фидойилар, фаоллар кўмаги, маслаҳати, саъй-ҳаракати, огоҳлик ва ҳушёрликка чорловчи даъвати жуда зарурдир.

Шундай қилиб, Президентимиз Ислом Каримов даъват этганидек ёвуз кучлар халқимизни ўз танлаган йўлидан қайтара олмайди, разил кимсаларнинг эса башараси аён бўлади, ўз муносиб жазосини олади.

Қашқадарё вилояти

ҲУШЁРЛИК ҲАММАГА, ҲАР ОНДА КЕРАК

Бир куни маҳаллани айланиб юрганимизда икки бегона йигитга кўзимиз тушди. Маданият қоида-қонунларидан чиқмаган ҳолда уларга яқинлашиб қаердан келишгани, кимнинг меҳмонлари эканлигини суриштирдик.

Очиғи улар бироз ранжигандек бўлишди. Эртасига улар меҳмон бўлиб келган хонадон соҳиби маҳалла идорасига чиқиб, "уларни суриштиришга нима ҳақларинг бор" дегандек тушадилар. Сир эмас, ўша "квартирантлар" яшаётган хонадонларини шип-сийдам қилиб кетаётганлари ёки бошқа ҳаракатлари билан уларнинг юзини ерга қаратаётганқизингизни суриштирганда ҳам сира хафа бўлмаслигингиз керак. Ахир "бир ўғилга етти маҳалла оталик қилади", деган гап бор. Ота-боболаримиз буни бекорга айтишмаган.

Кечагина республикамиз пойтахти Тошкентда ва Бухоро вилоятида бўлиб ўтган нохуш воқеалар бизни янада ҳушёрликка чорлаши керак. Айниқса, маҳалла фаолларининг оқилона ёндашуви керак бўлагап-сўз қилди. Албатта биз бунинг сабабларини яхшилаб тушунтирдик.

Энди ўзингиз ўйлаб кўринг, биз кўнгилга тегадиган қандай иш қилдик. Сўраб-суриштиришнинг нимаси ёмон. Ҳозир ҳушёрликни оширадиган, бамайлихотирликка берилмайдиган замон. Халқимиз бекорга: "ўзингдан эҳтиёт бўл, қўшнингни ўғри тутма" демаган ахир.

Маҳаллалардаги фуқаролар айрим ёшларнинг кимлиги, касби-кори, қаерда ўқишини суриштирмай, уларнинг ёлғон гапларига ишониб, берадиган пулидан манфаат кўраман деб уйларидан жой берадилар. Афсуски, ана шу яхшиликка ёмонлик билан жавоб олиб чув лиги ҳолатлари учраб турибди. Ҳатто булардан-да даҳшатлироқ фожеалар ҳам юз беради.

Тарбияси оғирроқ, оёқ босиши чакки йигит-қизлар анча вақт кўринмай қолишса, уларнинг ота-оналаридан бунинг боисини, қаерга, қандай юмуш билан кетганини суриштиришга тўғри келади. Айрим ота-оналар бундан шунақа ҳам ранжийдиларки, ҳатто ҳақорат қилишгача бориб етадилар. Биз бу бизнинг вазифамиз эканлигини зўрға тушунтириб жаҳлдан туширамиз. Қолаверса, юрт, одамлар тинчлиги учун шундай йўл тутиш тақозо этилаётганлигини Ички ишлар бўлимлари ходимларигина эмас, қўни-қўшнилар ўғил ёки ди бу ўринда. Президентимизнинг Ўзбекистон телевидениесига берган интервьюсидаги айтилган гаплар, фикрлар ҳеч биримизни бефарқ қолдирмаслиги керак. Уйдами, кўчада ёки маҳалладами ҳушёр бўлайлик. Шундагина ҳар бир касофатнинг олди олинади. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, кичикми, каттами ҳар қандай террорчиликнинг олдини олишда маҳалла аҳлининг, кўпни кўрган қарияларимизнинг айниқса, бизга ҳамкасб бўлган маҳалла посбонларининг ўрни бўлакча.

Шавкат ТЕМИРОВ,
Қарши шаҳридаги Чаримгар маҳалласининг посбони.

Тошкент шаҳри

Юртимиз осойишталигини, халқимиз тинчлигини қўриқлашда ҳуқуқ-тартибот органлари билан яқиндан ҳамкорлик қилаётган маҳалла посбонларининг ҳиссаси беқиёс бўлмоқда.

СУРАТДА: С.Раҳимов тумани Чиғатой Оқтепаси маҳалласидаги таянч пункти нозири милиция катта лейтенанти Зокир Деҳқонов маҳалла посбони Фаррух Болиев билан.

Р.ГАЛИЕВ олган сурат.

ИНСОНЛАРНИ АСРАЙЛИК

Мустақиллик бизга берган имконларни асрайлик,
Кундан кунга яшнаётган бўстонларни асрайлик!

Ўзимиз, ўз уйимизни асрайлик бўлиб огоҳ,
Ҳар хил бало-қазолардан ошиёнларни асрайлик!

Ваҳҳобийми ул ва ёки жангари, сотқин, хоин,
Беандиша кимсалардан маконларни асрайлик!

Бу оламда ҳатто қушнинг уяси ҳам бузилмасин,
Она замин, ҳам мусаффо осмонларни асрайлик!

Турфа гуллар сочсинлар бўй, йўлламасин қон ҳиди,
Тинчлик деган буюк неъмат — эҳсонларни асрайлик!

Ҳар қарич ер мисоли дур, жавоҳир у гавҳардир
Юртбошимиз ардоқлаган юртдошларни асрайлик!

Боболардан бизга мерос қолган катта бойликни
Урф-одату куй-қўшиқни, достонларни асрайлик.

Абдулла САФОЕВ.

Хоразм вилояти.

Обуна-2004
Mahalla

ТОШКЕНТ БЎЙЛАБ 260 КИЛОМЕТР

ТОШКЕНТ. /ЎзА мухбири Холмурод САЛИМОВ/. Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти ҳамда Республика техник ва амалий спорт турлари маркази ташаббуси билан автопойга бўйича мамлакат биринчилиги бўлиб ўтди.

— Тошкент шаҳридан старт олган йигирма икки экипаж пойтахт вилояти бўйлаб 260 километр масофани босиб ўтди, — деди учрашув бош ҳаками Ғайрат Каланов. — Унда Тошкент шаҳри ва вилоятлардан келган 54 спортчи куч синашди.

И.Ледовских, В.Быков, У.Гафаров, О.Наджимов, С.Горбунов, Н.Антоненко, Ш.Жумаев ҳамда И.Обиджонов ўз йўналишларида ғолиб чиқди.

Икки кун давом этган мусобақада пойтахтликлар умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни қўлга киритди. Иккинчи ўрин самарқандлик пойгачиларга, учинчи ўрин эса Тошкент вилояти вакилларига насиб этди.

● Маҳалла тизимида

ПЕДАГОГ-ТАРБИЯЧИГА ҲАМКОР

Давлатимиз томонидан ёшлар тарбиясига, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, жиноят олами, диний экстремистик оқимлар таъсиридан сақлаш, ҳуқуқбузарлик ва жиноят содир этишларига йўл қўймасликка катта эътибор қаратилмоқда.

Жумладан, бундан икки йил муқаддам Вазирлар Маҳкамасининг Қарори асосида маҳалла фуқаролар йиғинлари таркибида ёшлар ўртасида ташкилий-тарбиявий, оммавий-спорт ишларини ташкил этувчи педагог-тарбиячи лавозимининг жорий этилиши ёшларга бўлган эътиборнинг долзарблигидан далолат беради.

Педагог-тарбиячилар ёшлар ва вояга етмаганлар орасида турли хилдаги ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш, диний экстремистик оқимларга мансуб шахслар томонидан уларнинг дунёқараши, онгига салбий таъсир кўрсатишларига қарши чора-тадбирни амалга оширмоқда.

Педагог-тарбиячи иш фаолияти самарадорлигини ошириш, уларга услубий ёрдам кўрсатиш мақсадида ўтган йилдан буён "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар ва туман бўлимлари қошида "Маҳалла ёшлари тарбиячиси" маркази иш олиб бормоқда.

Марказ ўз фаолиятида педагог-тарбиячилар иш йўналишида уларга зарур услубий ёрдам кўрсатиш, фуқароларнинг фаоллигини ошириш йўли билан ҳуқуқий-демократик давлат қуриш жараёнини жадаллаштириш, турли идора, давлат ва жамоат ташкилотларининг ёрдамига таянган ҳолда ёшлар ва вояга етмаганларнинг ҳуқуқий онгини юксалтириш, улар томонидан ҳуқуқбузарлик ва жиноятлар содир этилишининг олдини олиш, ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги ҳамкорликдаги ишларни кучайтириш каби масалаларни қамраб олган.

Марказда педагог-тарбиячиларнинг малакасини ошириш мақсадида ўқув семинар машғулотлари ташкил этилмоқда.

Марказ ташкил қилингандан кейин турли йўналишдаги тадбирларнинг сони ва савияси ошди. Натижада маҳалла ёшлари бир-бирларини таниди. Маҳоратини баҳолашга, қобилиятларини намоён қилишга, дўстлашишга имкониятлар яратилди. Жумладан, уларнинг муаммо ва таклифларини ўрганиб чиқиш мақсадида шаҳар миқёсида ўтказилган мониторинг катта натижалар берди. Тажриба алмашиш борасида 11 та туман марказ раислари бевосита якка тартибда ҳар бир педагог-тарбиячи билан суҳбат, савол-жавоб олиб бордилар. 34 хил савол тузилиб ўзаро тақсимланди.

Маҳаллалардаги педагог-тарбиячилар бир-бирларининг ишлари билан танишдилар, ўзаро тажриба алмашдилар.

Шу билан бирга қониқарли ишлаётган маҳалла педагог-тарбиячиларни "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар бўлими томонидан рағбатлантириб туриш мақсадида уларни ҳар ойда пойтахтимиздаги турли маданий масканларга олиб бориш режалаштирилди.

Ҳа, педагог-тарбиячилар вояга етмаганлар орасида жиноятчиликнинг олдини олиш, маҳаллалар ёшларининг хавфсизлигини таъминлаш борасида кўплаб тадбирлар ўтказмоқда. Уларга бўлган бундай эътибор давлатимизнинг келажакдаги ворислари етук инсонлар бўлиб тарбияланаётганидан дарак беради.

Гулнора АБДУВАҲОБОВА,
Тошкент шаҳар маҳалла ёшлари тарбиячилари маркази раҳбари.

МҲСДнинг ҒАМХЎРЛИК ТАШАББУСИ

Маълумки, уч йилдан буён мамлакатимизда АҚШ нинг Халқаро Ривожланиш Агентлиги (USAID) томонидан маблағлаштирилган "Маҳалла ҳаракатини сармоялаш дастури" (МҲСД) амалга оширилмоқда.

Яқинда МҲСД ташаббуси билан Қарши ва Термиз шаҳарларида бир кунлик Форум ташкил этилди. Унда Қашқадарё ва Сурхандарё вилоятларидаги 72 маҳалланинг 250 дан ортиқ фаоллари иштирок этдилар.

Форумда ёшлар орасида учраётган муаммо ва камчиликларни бартараф этиш, уларга иқтидор ва имкониятларини намойиш этиш учун замин яратиш, шунингдек, бу борада маҳалла оқсоқоллари ва фаоллари кўмагига таяниш каби муҳим масалалар ҳақида сўз борди.

Тадбир кун тартибидан ёшлар ҳаётидаги долзарб муаммолар муҳокамаси, ёшлар фаолиятига қаратилган халқаро ва маҳаллий ташкилотлар вакилларининг давра суҳбати ўрин олди.

Йиғилиш ёшлар изланишларининг самарасини ўзида акс эттирувчи ҳужжат — Ёшлар хартиясини тузиш билан якунланди. Мазкур хартия ёшлар учун сифатли тиббий хизмат кўрсатиш, ўқув масканларида компьютерлардан кенг фойдаланиш, замонавий технологиялар асосида масофавий таълим тизимни тараққий эттириш, вилоятларда спортни ривожлантириш мақсадида янги спорт иншоатларини қуриш, ёшларнинг иқтисодий фаоллигини ошириш учун уларга кредитлар ажратиш каби муҳим талабларни бажаришни ўз зиммасига олади. Шунингдек, ҳар бир вилоятда хартияларни тарғибот қилиш ва уларнинг фаолиятини назорат қилишни таъминлайдиган қўмиталар ташкил этилади.

Фаррух БЎТАЕВ,
"Mahalla" мухбири.

Mahalla

Ўзбекистон Республикаси матбуот ва ахборот Агентлигида **060** рақами билан рўйхатга олинган.
Нашр кўрсаткичи:148

Ҳомий:
«Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили:
Тошкент, Матбуотчилар, 32-уй

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими: 136-57-62.

Муассислар:
Ўзбекистон «Маҳалла» хайрия жамғармаси республика бошқаруви,
«Mahalla» газетаси таҳририятининг меҳнат жамоаси.

КЎКЛАМ МЕҲНАТ БИЛАН КЎРКАМ

Андижон илмий текшириш институти Ғаллаорол филиали жамоаси суғориладиган майдонларда дон-дуккакли экинларни етиштиришда кескин бурилиш ясаш учун ҳамма имкониятларни кўрмоқда.

Ўтган йили илмий даргоҳга талабчан раҳбар, қишлоқ хўжалик фанлари номзоди Тошпўлат Ўринбоев бошлиқ этиб тайинлангач, Олимлар қўрғони маҳалласи жамоаси ҳамкорлигида белгиланган режалар муваффақиятли уддалана бошлади. Айниқса, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш учун маҳалладошлар бир ой ичида ҳашар йўли билан қўрғон врачлик пунктини бунёд этдилар. Бу даргоҳ 13 минг нафар аҳоли яшаётган ҳудудга хизмат кўрсатади. Фақатгина бу эмас, Шайзоқ Қорақулов номли мактаб биноси таъмирланмоқда. Қишлоқда спортни ривожлантириш мақсадида комплекс қурилиши мўлжалланаяпти. Янги ҳаёт ширкат хўжалиги болалар оромгоҳини оталиққа олган. Мавсум бошлангунгача уни тўлиқ жиҳозлаш ҳам уларнинг зиммасига юклатилди. 5 гектар боғни таъмирлаш, янгидан бир гектар узумзор, бир гектар мевазор барпо этиш учун айни дамларда кўчат ўтказиш қизғин бормоқда. Маҳалла кўчалари ободонлаштирилди, чиқиндилар ташиб кетилди.

— Буларнинг ҳаммаси кишилар қалбида меҳр ва мурувват туйғуларини камол топтиришда хизмат қилади, — дейди Тошпўлат Ўринбоев. — Бу ишларни амалга оширишда раҳбариятимиз жуда катта ёрдам бермоқда. "Осиё тараққиёти банки"нинг 750 минг АҚШ долларлик грантини қўлга киритганимиз режадаги вазифаларни бажаришга асос бўлаяпти. Минг гектардан ошиқроқ майдонга уруғлик ғалла экилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришдан камида 20 миллион сўм соф даромад олиш кўзда тутилмоқда.

Меҳр ва мурувват йилида қариялар маркази ҳам қурилади. Наврўз байрами арафасида келин-куёвлар никоҳ, болаларнинг суннат тўйлари ўтказилади. Бу ишларни ҳам институт жамоаси ўз маблағи ҳисобидан амалга оширмоқчи. 10 та оилага моддий ёрдам кўрсатилади. Нодир Эргашев, Жўрабой Умаров, Ориф Облоқулов, Мамараҳим Мусурмонов сингари ходимлар бу ишларни амалга оширишда бош-қош бўлмоқдалар.

— Аҳолининг эҳтиёжини қондириш учун бир миллион сўмдан ошиқроқ ёрдам уюштиришни кўзда тутаяпмиз, — деб сўзини давом эттиради раҳбар. — Бундан ташқари ҳимояга муҳтож оилаларга ғалла, сомон, тарвуз беришимиз керак. Бунга ҳамма асослар бор. Институтда 2004 йилги режаларни амалга ошириш учун 27 миллион 632 минг сўм маблағ ажратилган. Ҳозир 155 ишчи ва 36 нафар илмий ходимлар баракали фаолият кўрсатмоқдалар.

Бошланган хайрли ишларга ҳамма ўз ҳиссасини қўшишни истайди. Институтнинг Бахмал таянч пункти раҳбари Сафарали Рустамов баҳорги ишларни амалга ошириш учун 600 туп кўчат ва кўп миқдорда моддий ёрдам берди. Ҳозир бу кўчатлар маҳалла ҳудудига экилиб парвариш қилинмоқда. Бундай таянч пунктлари институтда 5 тани ташкил этади. Каттақўрғон, Нуробод, Косон, Қамаши, Қорақалпоқ таянч тажриба пункти жамоалари ҳам хайрли ишлар билан машғул.

Илмий даргоҳнинг ташкил топганига 91 йил бўлаяпти. Шу йиллар ичида у халқимиз дастурхонини дон-дуккакли экинлардан тайёрланган маҳсулотлар билан таъминлаб келмоқдалар. Ҳозир ҳам 23 хил экиннинг янги навларини яратиш ва селекция ишларини олиб бориш учун барча чоралар кўрилмоқда. Бу ишларнинг айниқса, баҳор мавсумида авж олгани кишини завқлантиради.

Пардабой ТОЖИБОЕВ,
"Mahalla" мухбири.

Оқсоқол ким, у қандай бўлиши керак?

МЕН ЭНДИ МАҲАЛЛАГА БОШМАН...

Янги сайланган оқсоқолнинг ўйлари

Менинг асли касбим қизиқ, камёб касб — мен асли сейсмологман. Сейсмолог бўлгандаям унинг энг қизиқ, долзарб қисми бўлган зилзилаларни олдиндан айтиш билан шуғулланаман. Бу соҳада 28 йил ишладим. Номзодлик диссертациясини ёқладим, докторлик ишим ҳам анчайин битиб қолди. Лекин соғлигим ёмонлашиб, 2002 йили ногиронликка ўтишга тўғри келди ва илмий ишларимдан бирмунча совидим.

Буни қарангки, мени оғир вазиятдан чиқариш мақсадида аёлим Ёқутхон (маҳалла хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси) ва қўшним Эркин Комилов маҳалла оқсоқоли билан бирлашиб маҳалладаги жамоат ишига тортишди. Шу сабаб бўлдими ёки бутун умрини шу маҳалла аҳолисига билим беришга, маҳаллани ободонлаштиришга бағишлаган раҳматлик отам Юсуф Мўминовнинг томиримда оқаётган қони жўш урдими, хуллас маҳалла ишига қизғин киришиб кетдим.

Маҳалламизнинг асли оти Юнусобод Оқтепаси деб аталар эди. Бундан чамаси қирқ йиллар илгари бу ерни Тошкент Халқа йўли кесиб ўтиб, маҳаллани иккига ажратб қўйди. Йигирма йилча бўлиб қолдики, маҳалламизнинг тўртдан уч қисми Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманига ўтди, қолган «чеккаси» Тошкент вилоятининг Тошкент туманига қарашли бўлиб қолди. Тақдир тақозосини қарангки, шу «Чекка» бўлак туманнинг ҳам, қишлоқ фуқаролар йиғинининг ҳам, қолаверса жамоа хўжалигининг ҳам энг чекка ҳудудига айланди.

Маҳаллани гуллаб яшнасин деб номини «Наврўз» қўйишди.

Маҳаллада ўтган йигирма йил ичида хонадонлар сони 110 тадан 750 тага кўпайди. Яна бир-икки йил ичида улар сони мингдан ошиб кетиб маҳалла ҳудудида мактаб, боғча, стадион қурилиши учун жой ҳам қолмайди ёки умид билан қурилиши кутилаётган бундай масканлар яна ўзимизга ўхшаб чеккада қурилиши мумкин. «Чекка»нинг тақдири эса маълум. Хуллас, мана шундай нуқсонларга қарамай, маҳалладошларим ўз киндик қони тўкилган жойни жуда эъзозлашади, бу ернинг ҳавоси тоза, азим шаҳарнинг шундоққина биқинида. Ҳалқа йўлидан 12 дан ортиқ йўналишда автобус, троллейбуслар қатнайди. Хўжаликнинг имкониятлари катта бўлмаганлиги боис аҳолининг асосий қисми ўз насибасини шаҳардан топади. Катталар шундай яшашга кўникиб ҳам қолдилар, лекин кексалар, болалар сарсон-саргардон бўлиб, дардларини кимга айтишни билмай қолдилар. Машинаси бор, ўзига тўқроқ оилалар хоҳлаган пуллик шифохоналарда даволанаяптилар ёки хоҳлаган лицей, гимназияларда болаларини ўқитаяптилар, қолганлар эса...

... Ўйлаб, ўйлаб маҳалла кимга керак, маҳалла аҳолисининг имконияти қандай, унинг савияси-чи ва ҳакозо шу каби саволларга жавоб топишга ҳаракат қиламан. Кузда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов ўтказиш арафасида ўзимни оқсоқолликка номзодлар орасида кўриб қолдим. Номзодимни мактабда ўқитган кекса устозларим, дўсту биродарларим, мени ва айниқса отамнинг ҳурматини қилган маҳалладошларим тавсия қилишибди. Очиғини айтсам, мен бунга рози бўлмадим, чунки, биринчидан саломатлигимнинг яхши эмаслиги бўлса, иккинчидан, илмий ишларимнинг кейинги босқичини тугатиш, учинчидан юқорида қайд қилинган маҳалланинг ечимини кутиб ётган муаммолари жуда кўплиги ва қолаверса, шундай девор-дармиён бўлган 16 йиллик оқсоқолга сайловда рақиб бўлиш менга одобсизликдек туйилгани бўлди. Илм одами бўла туриб, маҳалла ишларини эплай оламанми ёки йўқми, деган ўйлар мени жуда қийнарди.

Оғирликни бўйнимга олишни хоҳламасамда, аммо маҳалла тақдирига бефарқ қарай олмадим.

Маҳалладошларимнинг ёрдамига таяниб, қарияларнинг фатвосини олиб, номзодликка рози бўлдим.

Мана сайлов ўтиб, оқсоқол бўлдим. Энди маҳалладошларимни қийнаётган муаммоларга ечим излаш билан бандман.

Мирзоид МЎМИНОВ

Тошкент вилояти

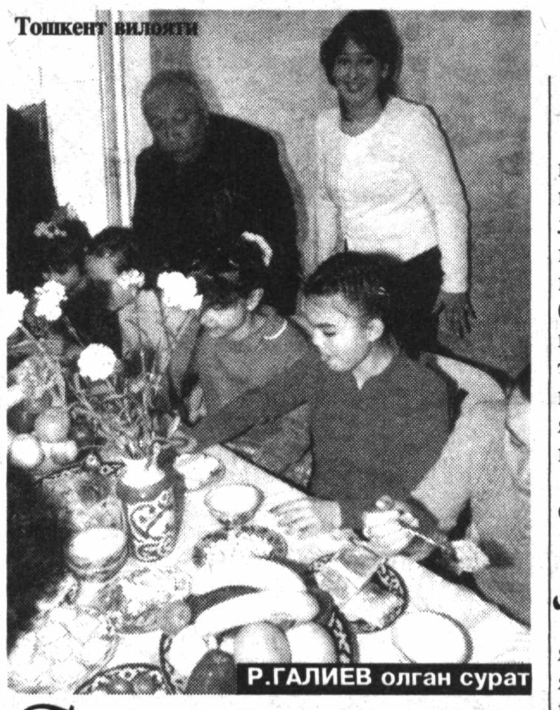

Р.ГАЛИЕВ олган сурат

СОБИР АКА ЯНА САХОВАТ ҚИЛДИ...

Ҳамза туманидаги Ахмаджон Назаров номли маҳаллага "Эл-юрт ҳурмати" ордени соҳиби Собиржон Комилов бошчилик қилади. Оқсоқол юртимизда кенг нишонланаётган Наврўз айёми шодиёналари кунларида тумандаги 30-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари даврасида бўлди. У даргоҳдаги болажонлар учун байрам дастурхони ёзиб, меҳрга ташна ўксик қалбларга баҳорий кайфият инъом этди.

Маҳаллада оқсоқол бўлиб ишлаш сиртдан қараганда, баъзи бировлар наздида жуда осон, ҳар қандай одам бемалол эплаcа бўладиган жўн ишдай бўлиб туюлиши мумкин. Аслида-чи? Аслида бу ўта мураккаб ва масъулиятли вазифадир.

Оқсоқол ўзи оқсоқоллик қилаётган ҳудудда бир неча минг кишилик маҳалладошлари, жинси, миллати, касбкори турли бўлган, моддий имконият даражаси, мавқеи бир-биридан анчагина фарқ қиладиган кишилар билан тил топа олиши лозим. У энг мураккаб, энг қийин вазиятларда ҳам маҳаллада соғлом муҳит барпо этиши даркор.

Яхши маълумки, қуруқ, фойдаси кам, амалий аҳамияти бўлмаган, таълим-тарбиявий таъсири заиф гаплар, маслаҳатлар, йўл-йўриқларга одамлар, маҳалла аҳли кўпам қулоқ солишмайди, амал ҳам қилишмайди. Буни ҳаммамиз яхши биламиз. Бесамар йиғин ва фойдасиз гап-сўзлар билан маҳалла аҳлини ишга солиб бўлмайди.

Маҳалла йиғини, унинг раҳбарияти томонидан кун тартибига қўйилиб муҳокама қилинадиган масалалар қачонки муҳим ва долзарб бўлса, кўпчиликнинг, умумиятнинг манфаатларини ифода этса, ўшандагина одамлар уни бажонидил қўллаб-қувватлайди, елкама-елка туриб амалга оширишга киришади.

Маҳалла оқсоқоли, фаоллар, ёшлар, зиёлилар, хотин-қизлар, ёши улуғ кексалар, хуллас, аҳоли турли қатламлари билан ишлай билиш, маҳоратини мукаммал ўзлаштириб олган бўлиши керак. Ким билан қандай йўсинда муомала қилишни, кимнинг биронбир юмушни бажаришдаги имкониятини билмасдан туриб ҳаракат қилинса, маҳалла раҳбариятининг ҳаракати зое кетиши ҳеч гап эмас.

Оқсоқол барча маҳалладошларига бир хилда тенг қараши, ҳаммани бирдек иззат-икром қилиши, катта-кичикка, тўкису эҳтиёжмандга бирдай муносабатда бўлиши лозим. Ана ўшанда адолат бўлади, тенглик бузилмайди.

Маҳалла оқсоқолининг масъулияти устида гап борганда унинг иш вақти қатъий белгиланмаганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Ҳар қандай ташкилотда ходимлар ва мутасаддилар қатъий белгиланган вақтда фаолиятни тўхтатиб, идорага қулф солишлари мумкин. Маҳаллада эса ундай эмас.

Маҳаллада кун ва туннинг истаган бир пайтида кутилмаган, олдиндан режалаштирилмаган турли воқеа ва ҳодисалар рўй бериб қолиши мумкинки, шунда оқсоқол иш вақтимиз бугун тугади, мени ҳозирча безовта қилманг дея ўзини четга ололмайди. Маҳалла оқсоқоли ўз иш кунини ана шундай вазият бўлиши эҳтимоли билан белгилашига тўғри келади.

Юқоридаги ҳолатларни маҳалламиз оқсоқолларининг кўп йиллик фаолиятлари давомида кузатганман. Бизнинг Акмал Икромов туманидаги Аброр Ҳидоятов номли маҳалламиз 1966 йилда ташкил топган, ҳозиргача унга еттита киши оқсоқоллик қилди.

Кўплаб хайрли ишларга бош-қош бўлган маҳалла оқсоқолларидан марҳум Шожалил Шомуродов, Ўринбой Ғуломов, Собир Қосимов, Тўлқин Исмоиловларни етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган маҳалладошлари миннатдорчилик билан эслашиб, ҳақларига дуои-фотиҳа қилишади.

Маҳалланинг ҳозирги оқсоқоли, ҳуқуқшунос олим Марат Ғуломов аввало инсонпарварлиги билан катта-ю кичикнинг меҳр-муҳаббатини қозонди. У ҳуқуқшунос олим сифатида адашган кишиларга тўғри йўл кўрсатишни, муҳокама қилинаётган ҳар бир масалани адолатли равишда, қонун-қоидаларга мувофиқ ҳал этишни, ёшларни тўғри йўлга бошлашни, яхши одамларни қадрлашни билади.

...У АҲОЛИНИНГ ЭНГ БИРИНЧИ ЖОНКУЯРИ

Шу сабабли Марат Ғуломов наинки Акмал Икромов туманидаги, қолаверса, Тошкент шаҳридаги энг ҳурматли маҳалла оқсоқоллари қаторида тилга олинадиган бўлди.

Ҳозирги пайтда маҳаллалар олдида турган долзарб вазифаларни ечиш учун минг югуриб-елмасин, барибир, оқсоқолнинг танҳо бир ўзи эплай олмайди. Буни ҳам очиқ-ойдин айтишим керак. Маҳалладошларига, фаолларга, ёшларга, хотин-қизларга, кенг жамоатчиликка суянмаган, кўпчиликни бир ёқадан бош чиқаришга сафарбар этолмаган оқсоқол маҳалладошлари ишончини оқлай олмай, яккаланиб қолади. Ҳар бир маҳалланинг ўз жонкуярлари, фаоллари бўлади. Оқсоқол, шак-шубҳасиз маҳалланинг энг биринчи жонкуяри, фаоли бўлмоғи лозим. Акс ҳолда, унинг фаолиятига қониқарли баҳо бериб бўлмайди.

Зоҳир ҒОФУРОВ,
Тошкент Давлат юридик институти доценти, фалсафа фанлари номзоди.

Наврўзнинг қадами қутлуғ...

Тошкент шаҳри

Б.РИЗОҚУЛОВ олган сурат.

Шу кунларда Юнусобод туманидаги Бодомзор маҳалласи аҳли жам бўлиб, баҳорнинг тансиқ таомлари билан безатилган байрам дастурхони атрофида тўпландилар. Оқсоқол бошчилигидаги маҳалла фаоллари ушбу қутлуғ кунда эҳтиёжманд, қаровчисиз, кекса инсонларнинг ҳолидан хабар олдилар, совға-саломлар улашдилар.

СУРАТДА: маҳалла отахонлари шодиёна кунида

САХОВАТДАН ДИЛЛАР ЧАРОҒОН

Қашқадарё вилояти

Қарши шаҳридаги якка тадбиркор Гулчеҳра Пиримқулова "Наврўз" хусусий чойхонасида ҳамшаҳарлар учун байрам дастурхони ёзди.

Яккабоғ туманидаги "Саховат" уйида истиқомат қилаётган 152 нафар кўнгли ёлғиз кексаларга ош тарқатди, уларни баҳор таомлари, ноз-неъматлари билан сийлади.

Ҳар бир кишига совға-саломлар топширилди.

Китоб туманидаги гўдаклар уйининг жажжи ўғил-қизлари қалблари ҳам меҳрмурувват нуридек чароғон бўлди. Вилоят ички ишлар бошқармаси ходимлари ўз маблағлари ҳисобидан гўдаклар уйига ёзгиқишки аравачалар, турли-туман ўйинчоқлар, ширинлик ва озиқ-овқат маҳсулотлари ҳадя этишди. Гўдаклар уйининг бошқарма томонидан доимий оталиққа олинганлиги нур устига нур бўлди.

Э.ҚУРБОНОВ

Хоразм вилояти

Наврўз тантаналари кунлари қадим Хиванинг энг ёш шаҳарларидан бири Питнак ташкил этилганлигининг ва шу шаҳар бағрида Ўрта Осиёда йирик сув омбори Туямўйин гидроузели қурилиши ниҳоясига етказилганлигининг 30 йиллиги кенг нишонланди. Шу муносабат билан бу ерда тарих музейи очилди.

Вилоят клиник касалликлари ташхис марказига янги ускуна — Япониянинг "Шимадзу" фирмаси томонидан яратилган компьютерли томограф келтирилди. Бу замонавий тиббий асбоб билан инсон организмидаги ҳар қандай касалликни тез аниқлаб, аниқ ташхис қўйиш мумкин. Бу ноёб ва ўта зарур ташхис ускунасини харид қилишда "Хоразмпахтасаноат" ҳиссадорлик жамиятининг ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги ва "Ўзмарказимпек" давлат ташқи иқтисодий савдо компаниясининг ҳомийлик ёрдами диққатига сазовор.

Шунингдек, Урганч шаҳридаги Феруз номли маҳаллада янги гузар ишга тушди. Бу ерда маҳалла аҳли учун маиший, маданий, тиббий, ҳуқуқий хизмат кўрсатиш шахобчалари, тўйхона, чойхона, нонвойхона халқ хизматида.

А.САФОЕВ,
"Mahalla" мухбири.

"ЗАНГОРИ ОЛОВ" ҲАРОРАТИ

Ўлкамизда Наврўз айёми шодиёналари кенг нишонланаётган қувончли кунларда Хива туманидаги Дошёқ қишлоғи хонадонларига "зангори олов" етиб келди.

Асосан қозоқ миллатига мансуб аҳоли истиқомат қиладиган мазкур ҳудуддаги хайрли иш Ал-Хоразмий—Вамбери халқаро ташкилоти ҳамда Канаданинг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳомийлигида амалга оширилди. Шунингдек, тумандаги "Шихлар" аҳолини қўллаб-қувватлаш жамияти ҳам бу эзгу тадбирга бош қўшиб, қишлоқ аҳлининг қувончига шерик бўлдилар.

СУРАТДА: Қишлоқ хонадонларининг газлаштирилиши муносабати билан ташкил этилган тадбирдан лавҳа.

СУДЬЯ НАЗАРИДАН ЧЕТДА ҚОЛГАН ҚОНУН...

У "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Қонун эди

Пахтачи тумани Хайробод қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Х.Ортиқовнинг бизга биринчи галдаги мурожаатига у шикоят қилаётган ҳолат юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Каттақўрғон тумандараро суди иш олиб бораётганлигини инобатга олиб, бир хулоса ясамаган эдик Ва бу ҳақда шикоят муаллифига ҳам қисқагина қилиб жавоб бериб қўя қолган эдик. Тўғрида, ҳар бир мунозарада энг охирги Ва ҳал қилувчи сўзни суд айтади. Суд яъни фуқаролик ишлари бўйича Каттақўрғон тумандараро судининг судья А.Шерғозиев раислигида чиқарган ҳал қилувчи қарори эса таҳририятнинг мулоҳаза юритишига сабаб бўлди.

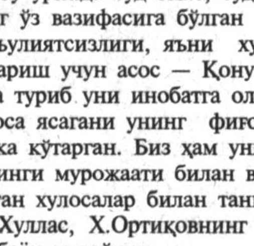

Тўғри, аслида суднинг қуйи бўғинлари хулосасидан норози томон унинг юқори турувчи органларига апелляция шикояти тарзида мурожаат қилиш ҳуқуқига эга. Шундай ҳам бўлди. Аммо бизга Х.Ортиқовнинг куйиниб ёзишича, бу ўринда суд эмас, судьянинг ўз вазифасига бўлган масъулиятсизлиги, яъни хулоса чиқариш учун асос — Қонун бўла туриб уни инобатга олмай хулоса ясагани унинг фиғонини кўкка кўтарган. Биз ҳам унинг кейинги мурожаати билан ва суд ясаган хулосалар билан танишиб, ҳайрону лол бўлдик.

Хуллас, Х.Ортиқовнинг хатидан англаганларимизни баён қилайлик.

Воқеа шундай бошланган: Бутун мамлакатимизда бўлгани каби ўтган йилнинг охирида Хайробод қишлоқ фуқаролар йиғинида ҳам фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови бўлиб ўтади. Х.Ортиқов оқсоқол бўлиб сайлангач, қишлоқ фуқаролар йиғини масъул котиблигига Т.Бердиевнинг номзодини кўрсатади ва сайлов иштирокчиларидан унинг номзодини сайлаб беришини сўрайди. Йиғилиш иштирокчилари уни сайлади. Мамлакатимиздаги барча фуқаролар йиғинлари йиғилишлари шу тартибда ўтди ва бу Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Қонунига мос, яъни қонуний ҳолат.

Шу ўринда бу йиғилиш қароридан норози бўлиб судга шикоят қилган Маърифат Тўхтамишева ва унинг шикояти мазмунини қаноатлантирган судья А.Шерғозиевларга олдиндан таҳририят хулосасини айтиб қўя қолайлик: қонун бузилди деб даъво қилаётган собиқ котиба "Ариза"сида ўзининг фаолиятига тегишли қонунни билмаслигини исботлаган.

Демак, воқеа тафсилотида давом этамиз: шундай қилиб бунгача, яъни сайлов куни — 2003 йил 3 декабрь кунигача масъул котиб бўлиб ишлаган М.Тўхтамишева судга қуйидаги мазмунда шикоят қилади: (*Ариза таҳрирсиз берилаяпти*) "2003 йил 3 декабрь куни Хайробод қ.ф.й.да сайлов бўлиб ўтди.

Сайловда қ.ф.й. раиси ҳеч қандай сабабсиз Ўз. Р. МКнинг 100 моддаси, Ўз. Р. "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш тўғрисида"ги қонуннинг 10 м 2 б, 11 м 2 б,-ларига хилоф равишда мен ишдан бўшатилмаган ва мени иш жойим вакант бўлмасада Хайробод қ.ф.й. котиби вазифасига яъни мени ўрнимга бошқа бир фуқаро Бердиев Тоғайни номзодини кўрсатди ва... мени ишдан бўшатилди деб туман ҳокимиятига маълумот берган...

Мен Сизлардан туман ҳокимининг... буйруғини бекор қилиб мени ўз иш жойимни тиклашларингизни сўрайман. Шунингдек, "Хайробод" қ.ф.й.нинг 03.12.03 йилги сайлов натижасини менга тегишли қисмини ҳам бекор қилишларингизни сўрайман..."

Шу ўринда ўз вазифасининг масъулиятини сезадиган судья шу иш баҳонасида "Даъво аризаси"да зикр этилган Қонунни, бу борадаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси кенгаши қарорларини, сайлов олдидан эълон қилинган тавсиявий ҳужжатларни бир варақлаб қўяр ва аминмизки, шу қонун ва бошқа қонуний ҳужжатлар асосида фуқаролар йиғинлари ҳокимият тизимига кирмаслигини, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг масъул котибини ишга олиш ва бўшатиш ҳокимият ваколатида эмаслигини, умуман, раис ва унинг маслаҳатчилари, котиб вазифасида ишга олиш ёки бўшатиш иборалари умуман ишлатилмаслигини, аксинча, уларнинг ваколати тугагач, ўз-ўзидан вазифасидан озод бўлган ҳисобланишини, улар сайланувчи вазифалар эканлигини билиб олар, буни ўзининг вазифасини яхши тушунмаган М.Тўхтамишевага ҳам оғзаки, ёки суд йиғилиши хулосалари орқали тушунтириб қўяр эди. Афсуски, бундай бўлмади, айтиш жоиз бўлса М.Тўхтамишеванинг ҳуқуқий билимсизлигини судья А.Шерғозиев "ривожлантирди". Аксинча А.Шерғозиев "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 13-моддасини (М.Тўхтамишева бу Қонундаги моддаларни эътироф этганда бу моддани эмас, 10-моддани важ қилади, ҳолбуки, 10-моддада бу ҳақда қайд йўқ) қўлламай, ҳадеб Меҳнат Кодексига ёпишиб олди, Кодексдаги ўз хулосасига асос қилиб олган модда бу ўринда асқотмаслигини англамади. Хўш, нега МКдаги модда бу ўринда тўғри келмайди, деяпмиз. Сабаби ҳуқуқий билимдан озгина хабардор одамга ҳам маълум: бу модда ишга олувчи ва иш бажарувчи ўртасидаги муносабатларга, улар ўртасида тузиладиган шартномавий муносабатларга қаратилган. Бу ўринда эса ишга олувчи йўқ. Сайловчи ва сайланувчилар бор. Бундай қоидани англамаган судьягина **"Буйруқда** *(суд ҳужжати таҳрирсиз берилмоқда)* **даъвогарни шунингдек туман ҳокимининг тилга олинган буйруғида даъвогарни ваколат муддати тугаганлиги сабабли котиба вазифасидан озод қилинганлиги сабабли котиба вазифасидан озод қилинганлиги кўрсатилган бўлсада, даъвогарга қандай ҳужжатларга асосан қандай ваколат юклатилганлиги ва унинг қандай ваколати тугаганлиги буйруқда кўрсатилмасдан, даъвогар билан туман ҳокимлиги ўртасида... тузилган меҳнат шартномасининг 5 бандида шартнома бўйича иш тамом бўлиши 31 декабр 2003 йил белгиланган, яъни иш берувчи Ўз.Р Меҳнат Кодексининг 100-моддасида ўрнатилган ҳеч бир асосларсиз, шартнома муддати тугамасдан уни бекор қилиб Ўз.Р. Меҳнат Кодексининг "Муддатли меҳнат шартномаси муддат тугаши билан бекор қилинади", дейилган қоидани инкор этган"** деган пала-партиш ва асоссиз хулоса ясайди. Бу хулосани ҳам уч-тўрт марта ўқигачгина тушуниш мумкин. Ўз ишини пухта билган судья эса бу ҳолатда ҳокимиятнинг бундай шартномаси, агар у ростдан ҳам бўлса, (чунки Х.Ортиқов шартнома ҳам сохта деб эътироф этган) қонунсизлигини аниқларди ва бундай ҳужжат даъвогарни ишга тиклашга асос бўлмаслигини, асос фақат фуқаролар йиғинида бўлиб ўтган сайлов натижалари бўлишини қайд этарди.

Ундан кейин бу судьяга масъул котиб лавозимида ишлаш ваколати тугади, деган сўзни яна қандай изоҳлаш керак. Бу ўринда "Қандай ҳужжатларга асосан қандай ваколат" дейишга ўрин борми?

А.Шерғозиевнинг мавжуд қонунларга суянмасдан ўзи қонун яратишга уринганлигига нима дейсиз?! Эмишки, **"Қишлоқ фуқаролар йиғини раиси сайлов асосида ушбу лавозимга 2 ярим йил муддатга сайлансада, ...котиби билан меҳнат шартномаси 1 йил муддатга тузилганлиги Ўз.Р. Меҳнат Кодексининг 76-моддаси талабига зид ... қишлоқ фуқаролар йиғини котиби билан меҳнат шартномасини қишлоқ фуқаролар йиғини раиси ваколат муддатида тузиш қонуний бўлишлиги кўринади"**. Ўзингизча, ҳеч бир асоссиз гапларни тўқиб, қоида ясагунча, мавжуд қонун ва ҳужжатларни ўқисангиз-чи, ўртоқ судья, дея эътироф билдиргинг келади бу ўринда.

Шундай қилиб, оддийгина ҳолат — М.Тўхтамишеванинг қишлоқ фуқаролар йиғинидаги масъул котиблик вазифасида ишлаш ваколати тугаб, оқсоқол ўз ваколатидан келиб чиқиб, тегишли қонуннинг 13-моддасига таянган ҳолда масъул котибни сайлаш учун фуқаролар йиғинига номзод тақдим этган. Бу номзод М.Тўхтамишева эмас, Т.Бердиев бўлганлиги Қонунсизлик эмас. Ҳеч бир ҳужжатда бунгача ишлаган собиқ масъул котибнинг номзоди кўрсатилсин, ёки кўрсатилмасин дейилмаган.

Тўғри, бу қарор фуқаролик ишлари бўйича Самарқанд вилояти суди апелляция инстанциясининг очиқ суд мажлисида кўрилиб бекор қилинди ва яна ўша суд ихтиёрига кўриб чиқиш учун юборилди. Негадир, суднинг вилоят инстанцияси ҳам бу борадаги Қонун ва юқорида саналган ҳужжатларга асосланмай, уларни бир жойда ҳам тилга олмай, фақат судья томонидан жараённи олиб боришда йўл қўйилган хатолар асосида қарорни бекор қилиб, ишни яна судда кўришни лозим деб топади.

Суд органига ўргатиш унча тўғри эмас. Аммо ҳар ким ўз мулоҳазасини айтишга ҳақли. Айниқса, бу аниқ Қонунга асосланса.

ТАҲРИРИЯТ

ЭЛЕКТР УЗАТИШ ҲАВО ЙЎЛЛАРИ — СУРХОНДАРЁНИНГ ҚОН ТОМИРЛАРИ

Ана шундай шарафли, айни чоғда жуда мураккаб ва масъулиятли вазифа корхонамиз нурчилари зиммасига юклатилган. Аввало, Сурхондарё электр тармоқлари корхонаси ташкил топганига қирқ йил тўлганлигини айтиб ўтиш ҳам ўринлидир. Демак, у баробар туғилган бола ҳозир камолга етган, қирчиллама ёшда. Корхона ҳам ўсди, улғайди, тараққий этди. Унинг бағридан юзлаб малакали мутахассис кадрлар жой олди, тарбия топди. Замонавий электр тармоқлари яратилди, уларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди.

Ҳеч кимга сир эмас. Ижтимоий ҳаётни электр қувватисиз тасаввур этиб бўлмайди. Чиндан ҳам электр қуввати кириб бормаган хонадон, ундан рўзғор юмушларига фойдаланмайдиган киши бўлмаса керак. Саноат корхоналаридаги ускуналар, дастгоҳлар ҳам унинг қувватидан ҳаракатга келади. Йўлларимизнинг мунавварлиги, мушкулимизнинг осонлиги ҳам электр нури туфайли.

Қишлоқ ва сув хўжалиги тизими, саноат, қурилиш, транспорт ва бошқа муассасалар, аҳоли узлуксиз электр қувватидан баҳраманд бўлмоқда. Ҳозир корхонамиз 9072,35 км. 0,4 КВли, 6920.62 КМ. 6-10 КВли электр узатиш ҳаво йўлларига, ҳамда 2408 та юқори кучланишли трансформатор пунктларига эга.

Истеъмолчиларни электр қуввати билан таъминлашни яхшилаш борасида қатор ибратли тадбирлар кўриляпти. Ўтган йили, айниқса яхши натижаларга эришдик. 1579 километрдан ортиқроқ 0,4,6-10 КВ электр узатиш ҳаво йўллари, 230 та трансформатор пунктлари, юзта тармоқ трансформаторлари бошдан оёқ таъмирланиб, йиллик режанинг бажарилишига муваффақ бўлдик. Бундан ташқари, электр ускуналарининг мустаҳкамлиги оширилди. Уларнинг бир меъёрда ишлаши таъминланди. Ҳаво электр узатиш йўлларининг дарахт шохларига тегиб қолмаслик чоралари кўрилди. Салқи, бўш симлар таранг тортилди.

Ўтган йили саноат корхоналари ишчиларига қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига, фуқароларга икки миллиард уч юз олтмиш саккиз миллион олтмиш минг киловат соат электр қуввати етказиб бердик. Унинг тўлов пули ўттиз бир миллиард беш юз ўттиз тўққиз миллион уч юз эллик олти минг сўмни ташкил қилди.

Электр қувватидан ноқонуний равишда фойдаланаётган юридик ҳамда жисмоний шахсларнинг борлиги дилимиз хира тортиряпти. Ўтган йили ўтказилган текширишлар ва рейдларда ана шундай нопок, ўз манфаати йўлида ҳар қандай разилликдан қайтмайдиган кимсалар аниқланиб 629 та далолатномалар тузилди. Улар ҳисобидан 12 миллион 475,2 минг сўм ўндириб олинди.

Электр тўловларни йиғишда маҳалла ва қишлоқ йиғинлари оқсоқоллари билан ўзаро ҳамкорлик ўрнатдик. Тушумнинг 10 фоизи маҳалланинг жорий ҳисобига ўтказилади. Бундан ташқари, биз корхонага келадиган фойда ҳисобидан маҳаллаларда тадбирлар ўтказишга ҳомийлик қиламиз. Ночор оилалар, ногиронларга саховатпешалик кўрсатамиз. Зотан, электр тармоқлари корхоналари билан маҳалла йиғинлари ўртасида йўлга қўйилган ижобий муносабат ҳар иккала томонга наф келтириши, бундан фуқаролар ҳам баҳраманд бўлиши турган гап.

Бундан биринчи галда меҳнатсевар жамоамиз манфаатдор. Улар ойлик иш ҳақларини ўз вақтида олиб турибдилар. Тармоқда узоқ йил ишлаб, айни чоғда кексалик гаштини сураётган фахрийларимизни моддий қўллаб-қувватлаб келяпмиз. Саломатликни тиклаш масканларига боришлари учун уларни йўлланмалар билан таъминлаяпмиз. Ишда ўрнак кўрсатаётган ходимларимизни рағбатлантиряпмиз. Кам таъминланган юздан ортиқ оилаларни ижтимоий муҳофазага олганмиз.

Зиммамиздаги бу йилги вазифа янада улкан. Электр тармоқлари корхоналарига қарашли юқори кучланишли ҳаво йўлларининг 30 фоизини, трансформаторларнинг 36 фоизини таъмирлаш ниятидамиз. Дастлабки уй ойда 0,4,6-10 КВли кучланишдаги электр тармоқларидан 220 километри, трансформатор пунктларидан 37 таси, тармоқ трансформаторларидан 12 таси кўнгилдагидек таъмирдан чиқарилди.

Истеъмолчиларга намунали хизмат кўрсатиб, улардан тўловларни ўндириб олишда, юқори кучланишли ҳаво йўллари, трансформаторларнинг узлуксиз ишлашини таъминлашда Музработ, Сариосиё, Шўрчи, Ангор туманлари, Термиз шаҳри электр тармоқлари бўлинмалари жамоалари хизмати қадрлашга арзийди. Улар ўта нозик ва ниҳоят хавфли саналган вазифаларини шараф билан адо этиб, эл-юртнинг иззат-икромига сазовор бўлмоқдалар.

Файзулло САФАРОВ,
Сурхондарё вилояти "Электр тармоқлари" очиқ турдаги акциядорлик жамияти директори, вилоят "Адолат" социал-демократик партияси биринчи котиби.

Шуҳрат Шоназаровни кўпдан буён танийман, бир маҳаллада ўсганмиз. У болаликдан серҳаракат, тиниб-тинчимас эди.

Шуҳрат ўрта мактабни битириб, Тошкентда — Техника Университетида беш йил таълим олди. Меҳнат фаолияти эса оддийгина электромонтёрликдан бошланди. Ўша даврда Ангор тумани электр тармоқлари корхонасида малакали энергетик мутахассислар етишмасди. Туман электр тармоқлари идорасига раҳбар бўлгач, корхона тезда ривожланди, кенгайди. Истеъмолчилар сони ортди. Ёрдамчи тармоқлар йўлга қўйилди. Хизмат кўрсатиш сифати яхшиланди.

Тасаввур қилинг, оила аъзоларингиз билан энди дастурхон атрофида тўпландингиз ёки телевизорда қизиқарли фильм намойиш этилаётган пайт, эҳтимол қўлингизга газета ёки бадиий асар олган чоқ электр чироғи ўчса, атрофни тун пардаси қопласа, зим-зиёда не аҳволга тушасиз, асабларнинг таранглашганичи? Ангорликлар илгари ана шундай ноxуш аҳволга тез-тез тушиб туришарди. Ҳатто бахтсиз ҳодисалар ҳам юз берган дамлар бўлган. Шуҳрат Шоназаров эса, аввало бунинг олдини олди. "Хавфсизлик техникаси" ва "ёнғин хавфсизлиги" чораларини кўрди. Ҳозир корхонада 53 киши меҳнат қилади. Уларнинг ўн беш нафари олий, 8 нафари ўрта махсус маълумотга эга. Улар 91400 аҳоли хонадонига нур таратишади, беминнат хизмат кўрсатишади. Истеъмолчиларнинг ўн иккитаси ширкат ва фермер хўжаликлари, саксон тўрттаси ташкилот, корхона ҳамда муассасалардир. Ўтган йили туманда учта касб-ҳунар коллежи ўғил-қизларни бағрига олди. Электр қуввати таъминотида узилиш бўлмаслиги учун икки томонлама тармоққа уланди.

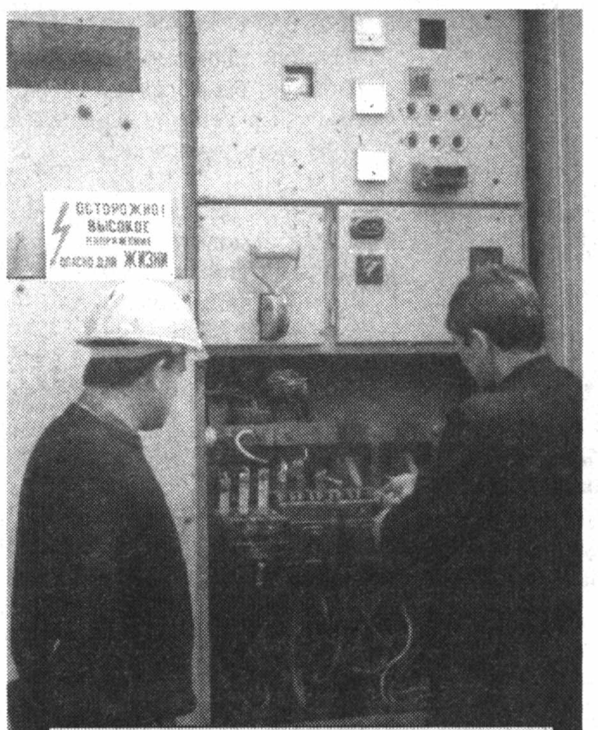

Суратда: Мутахассислар Узун туманидаги электр узатиш ускуналари таъмирланмоқдалар.

Корхонада учта бўлим фаолият юритади. Телефон ва рация алоқалари йўлга қўйилган. Ишчилар хавфсизлик чоралари сифатида махсус коржомалар, асбоб-ускуналар, транспорт воситалари билан тўлиқ таъминланган.

Ангор тумани аллақачон тўлиқ электрлаштирилган. Ҳатто тоғ бағирларида макон қурган кишиларнинг хонадонларида ҳам электр чироқлари порлайди. Бошқача қилиб айтганда, ўн киловатли ҳаво электр узатиш йўллари 481,6 километрни, 0,4 киловатлилари эса 480,5 километрни ташкил этади. 10 ҳамда 0,4 киловатли электр қувватини тақсимлаш пунктларининг сони 127 та.

Уларнинг узлуксиз, тўла қувват билаш ишлаши корхона мутахассислари назоратида. Бу техник хизмат кўрсатиш чораларини яхшилашни тақозо этади. Ўтган йили жорий таъмирлашдан ташқари, 96 километр ҳаво электр узатиш йўллари тўла алмаштирилган. Булар — Даврон Сафаров, Ғайрат Шоназаров, Алишер Ғозиев, Бозор Холмуродов сингари билимдон, ишчан мутахассис кишилар қилган меҳнатнинг самараси, пешона терининг маҳсулидир.

Рустам АЗИМОВ,
"Маҳалла" жамғармаси Ангор тумани бўлинмаси раиси.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Сурхондарё вилояти Электр тармоқлари корхонаси 1963 йил 14 январда ташкил этилган.

Ўшанда унинг таркибида 12 участка фаолият юритган. Ишчиларнинг сони 678 киши бўлган. Ҳозир Сурхондарё "Электр тармоқлари" очиқ турдаги акциядорлик жамияти тизими ўн бештага кўпайган. Уларда 1230 киши меҳнат қилади. 2003 йилда 120 нафар раҳбар, техник-муҳандислар билимдонлик синовидан ўтказилди.

Электр узатиш йўллари эса 12 баробар ўсди. Айни пайтда узунлиги 9072,35 километр бўлган 0,4 КВли, 6920,62, километрли 6-10 КВли электр ҳаво йўллари мавжуд. 230 дона юқори кучланишли трансформаторларга эга.

Ўтган йили 15993 километр узунликдаги 0,4-6-10 КВли электр узатиш ҳаво йўллари, 400 га яқин трансформатор пунктлари таъмирланди.

Корхона истеъмолчилари сони 260 мингдан ортиқ. Биргина аҳолига 3 миллиард 629 миллион 208 минг сўмлик 274 миллион 866 минг киловат-соат электр қуввати етказиб берилди.

Ўтган йили корхонанинг умумий фойдаси қарийб 751 миллион сўмни ташкил этди. Бу йилги ниятимиз соф фойдани 760 миллион сўмга етказиш. Унинг 20 фоизи ишчи-хизматчиларни рағбатлантиришга, ночор оилаларни ижтимоий муҳофаза қилишга, маданий-маиший тадбирлар ўтказишга сарфланади.

СУРАТДА: Ангор электр тармоқлари корхонаси раҳбари (чапда) В.Н.Ривойкин ходимлардан ўз маслаҳатини аямайди.

МАҚСАД ВА ИШНИНГ БИРЛИГИ

Шўрчи туман электр тармоқлари корхонаси жамоаси фаолиятига назар ташласангиз, улар бир эмас, икки вазифанинг уддасидан чиқаётгандай... Қумқўрғон ва Олтинсой туманлари ҳудудларидаги электр ускуналари ва қурилмаларининг хавфсиз ва узлуксиз ишлашини таъминлаш ҳамда ўз истеъмолчиларига сифатли энергия етказиб бериш. 86 нафарлик жамоанинг мақсади ана шундай. Ҳар хил киловатли минг километрдан ортиқ электр узатиш симлари, 171 дона трансформаторнинг бирдек ишлашини назорат қилиш ҳам улар зиммасида.

Ўтган 2003 хўжалик йилида муайян ютуқлар қўлга киритилди. Истеъмолчиларнинг талаби ҳамда эҳтиёжлари ҳисобга олиниб, 2 дона трансформатор янгисига алмаштирилди, 120 километр ҳаво йўллари таъмирдан чиқарилди. Истеъмолчиларимиз жуда кўп, ҳозирнинг ўзида уларнинг сони 20 минг нафардан ошиб кетди. 151 та корхона, ташкилот, хўжаликлар, 407 та кичик моторли истеъмолчи-тадбиркорларга хизмат кўрсатаяпмиз. Ўтган бир йилда 1729596,8 минг сўмлик энергия етказиб берилди. Биздаги энг катта муаммо фойдаланилган энергия тўловларини йиғиб олиш эди. Бу ишни эса биз бевосита маҳаллалар орқали, уларнинг ёрдами билан амалга оширишни йўлга қўйдик. 2003 йили саъй-ҳаракатларимиз туфайли 1082456,3 минг сўмлик тўловлар ҳисобимизга тушди. Режа 87 фоизга бажарилди.

СУРАТДА: Шўрчилик электр усталари доимо ҳамжиҳат ишлайдилар.

Лекин жорий йилдаги бу борадаги фаолиятимиз ўнгланиб бораётир. Электр-энергия узатиш, таъмирлаш, нақд пул тушуми бўйича режаларимиз ортиғи билан бажариляпти. Январ, феврал ойлари натижаларига кўра жамоамиз фаолиятига юқори баҳо берилиб, "Дамас" автомашинаси мукофот тариқасида берилди. Бу бир қадар ишларимизни енгиллаштиришда қўл келяпти.

Ю.МИРЗАЕВ,
Шўрчи тумани электр тармоқлари корхонаси бошлиғи.

САРИОСИЁНИНГ НУРЛИ ЧИРОҚЛАРИ

146 минг аҳолига 75 ишчи-техник ходим! Бу истеъмолчилар билан нурчилар жамоасининг ўзаро боғлиқлик томони. Устига устак Ғаффор Ҳасановдек уддабурон, тадбиркор раҳбар жамоада етакчилик қилади. Унинг корхонада фаолият кўрсатаётганига 20 йилдан ошди. Оддий диспечирликдан иш бошлаб, бош муҳандисликкача бўлган йўлни босиб ўтди. Кейин жамоа аъзолари унга ишонч билдириб, саркорликка сайлашган эди. Адашмадилар...

Суратда: Сариосиё тумани электр тармоғи корхонаси нозирлари иш устида.

Ўтган йили сариосиёликлар ғалла ва пахтачиликда республикада биринчи бўлиб режани бажардилар. Ўшанда оддий бир пахтакор ўз тили билан айтганди: — бу нафақат биз пахтакорларнинг, балки 150 минг кишилик юртдошларимнинг ҳам ютуғидир.

Хўш, шундай ҳурматга сазовор бўлишда туман нурчиларнинг ҳиссаси йўқ дейсизми? Ҳолбуки, бундай эътибор, шараф ҳар бир соҳа одамларини янги-янги зафар марралари сари ундаши турган гап. Нурчилар ҳам ўтган йили муваффақият билан меҳнат қилдилар. Тумандаги ҳар бир тадбир, ҳар бир оммавий ишда уларнинг ёрдами, қўли сезилиб турди. Жами 98590,4 минг киловат соатдан ортиқ энергия етказиб беришнинг ўзи бўлмайди, ахир! Режалар ойма-ой, чоракма-чорак бажариляпти. Хусусан, ўтган феврал ойининг ўзида энергиянинг тушум маблағи юз фоизга уддаланди. 1250 километрлик турли киловатли электр ҳаво узаткич линияларини ўз вақтида назорат қилиш, таъмирлашни ҳам нурчилар ўрнига қўймоқдалар. Айниқса, истеъмолчиларга электр узатиш ишларига алоҳида эътибор берилаяпти. Бунда бош муҳандис А.Ҳасанов, катта назоратчи С.Мажидов, бош муҳосиб А.Жамоловларнинг хизмати йўқ дейсизми?

Жамоа аъзолари 2004 йилда қатор ишларни бажаришни режалаштирган. Биринчи навбатда аҳолига сифатли энергия етказиб бериш, маҳаллалар билан алоқани мустаҳкамлаш... Жумладан, бизнинг "Хуфор" қишлоқ фуқаролар йиғинида 9 та маҳалла мавжуд бўлиб, асосан тоғ ва тоғолди ҳудудларда жойлашган. 24050 нафар аҳоли 4990 оилага бирлашган. Бундан ташқари, 14 та мактаб, 2 та ФАП, 4 та ҚВП, 1 та шифохона мавжуд. Ҳаммасига узлуксиз электр энергия етказиб берилаяпти. Бунинг учун уларнинг хизматига яраша ҳақ ҳам тўлаш керак-да! Электр тармоқлари корхонаси нурчиларининг ютуғи ҳар бир хўжалик, ҳар бир жамоа билан йил бошидан шартномалар тузиб олганлигида, унинг ижроси учун югуриб-елишларида. Бунинг моҳияти оддий: хизмат биздан, тўлови сиздан...

Албатта, қисман чеклашлар, таъмирлаш пайтидаги чироқларнинг ўчириб қўйилганини ҳисобга олмаганда, биз нурчиларимизнинг ҳозирги меҳнатидан жуда-жуда мамнунмиз.

Муродали ШАРИПОВ,
Сариосиё тумани Хуфор қишлоқ фуқаролари йиғини раиси.

Саҳифани О.ШУКУРОВ ва П.НАЗАРОВлар тайёрлади

Олам турфа

"АЛЛОҲ" СЎЗИ ЁЗИЛГАН ТАРВУЗ

Ўтган йил таътилни Алматида ўтказиб, опам иккимиз қишлоққа келдик. Жазирама иссиқда чанқаб сувга тўймайсан киши, сўнг музхонада турган қизил тарвузга қараб югурамиз. Чунки, қишлоқнинг пишган қовун-тарвузларини ейиш учун орзиқиб келганмиз-да!

Ҳар бирининг вазни 8-9 килограмм келадиган ўн-ўн бешта тарвузни бозорчадан олиб келганимизга ҳали кўп вақт бўлганича йўқ. Дастлабки ёрган тарвузларимиз бемаза бўлиб чиққанида ойим: "Деҳқон бува сизларни алдаб ёмон тарвуз берибди. Тарвузнинг каттаси ва оғирлигига қизиқмасдан, бир четидан кесдириб , мазасини еб кўриб олиш керак эди, болаларим?" - деган эди. Бироқ, бахтимизга бошқалари ширин-шакар экан.

Орадан бир ҳафта ўтгач, навбат сўнгги тарвузга келди. Дарсга боришга шошилаётган кичкина Алижон чойга ҳам қарамасдан, тарвузни ёраётганини кўргандим. Биз ҳовлини супуриб, хоналарни тозалётган эдик.

Туйқус чопиб келган Алижон: "Опа бу ёққа келинг, ишонмасангиз қаранг, тарвуздан эгри-бугри чизиқлар чиқдия, — деди нафаси ичига тиқилиб. Ҳаммамиз унга эргашдик.

Ё, Аллоҳ, тилсим. Дунёнинг кароматларига қаранг! Сирли чизиқларни кўриб, ҳаммамиз ҳангу-манг бўлиб қолдик. Отамнинг пешин намозини ўқиб бўлишини кутдик. Отам тарвузни кўргач, Ё, Аллоҳ: "Бу, Аллоҳ деган ёзувлар-ку" — деди ҳайрон бўлиб.

Отам деҳқон отага бағишлаб Қуръон ўқиб, фотиҳага қўл ёзди. Биз эса, Аллоҳга ҳамду санолар айтиб, тарвуздан бир-бир тилимдан едик. Тарвузни узоқ сақлаб бўлмаслиги учун, асос сифатида суратга олдик.

Аллоҳ, ҳамма нарсага қодир! Бироқ, сўнгги йиллар "Аллоҳ" сўзининг (одам баданида, қўй-қўзиларда, тухум, тошда, ҳато тарвузда, деворда) учраши— бу Аллоҳнинг қудрати!

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ

Қалб мавжи

Турғунбой Турсунбоевнинг асли касби педагог. У Чиноз туманидаги мактабда 35 йил давомида чет тилидан сабоқ бериб, нафақа чиққан. Унинг ижодий шеърлари республикамизнинг кўплаб нашрларида мунтазам чоп этилиб келинмоқда.

РУБОИЙЛАР

Чекармиз озор ҳар жабрпешадан,
Нокаслар бенасиб ор-андишадан,
Лой етмай қолганму, азал кулоли
Кўнгилни ясабдур нозик шишадан.

* * *

Ватанга ишқу жонфидолик яхши,
Якватанлик ва якхудолик яхши,
Бегона юртларда бек бўлганидан
Менга ўз юртимда гадолик яхши.

* * *

Фалончи ўлди, деб хабар бердилар
Хабардан баъзилар ҳайрон эрдилар:
Шунчалар устамон эдиким марҳум,
— Бу одам ўлмаса керак, — дердилар.

* * *

Қўлингдан келса, қил ҳар дам яхшилик,
Номаи аъмолга ҳашам яхшилик,
Яхшилик агарда келмас қўлингдан,
Ёмонлик қилмаким, бу ҳам — яхшилик.

«ШОИР» ЖИЯНИМГА

Айрим шеърларга шеърий тақриз

Ўқиб шеърингни, жиян, солиб кўрсам элакка,
Ун-урвоқдан нишон йўқ, зўр берибсан кепакка.

Раҳмат, сенга, бедорлик менга азоб берарди,
Шеъринг охирламасдан кетубдурман пинакка.

Кўп қийналибсан, чоғи, қофияга сўз излаб,
Йўқса нега "мушук"ни алмаштирдинг "пишак"ка?

Чойдан ҳўплаб ёзавер, қалам ҳақи зўр бўлур,
Шеъринг агар чўзилса ўхшаб аччиқ ичака.

Нелар демоқчи бўлдинг турфа бу битикларда,
Балки, фикринг аёндур қодир мавлонга якка...

Ўқувчининг кўнглига шеърда яқин турмасанг,
Бу — ўт ёқиш эмасму, қумғон илиб теракка?

Шоирликнинг, азизим, ҳадисини унутма:
Шеър юракдан чиқсину, бориб етсин юракка!

НЕ УМИД...

Яхшиямки яхшилар кўпдур, ёмондан не умид,
Бангию кўкноридан, ҳар кун пиёндан не умид.

Эй ўғил, илму ҳунар олгин, ҳалол меҳнатни сев,
Ишга ночору таомга паҳлавондан не умид.

Ҳур Ватанни сақламоққа марди майдонлар керак,
Сўврати шерваччаю қалби қуёндан не умид.

Гар тижорат аҳлидансан, иш юрит инсоф билан,
Тош-тарозудан урувчи устамондан не умид.

Ҳайру эҳсон айлаким, бўлгай зиёда давлатинг,
Кўнглида раҳмони йўқ бойи замондан не умид.

Бир умр зар йиғди Ҳорун, жонидек асраб уни,
Лек ажал етгач, тушунди: зарру жондан не умид.

Бу жаҳонда тутмасанг меҳру мурувват расмини,
Эй Чинозий, айлагайсан ул жаҳондан не умид?

Турғун ТУРСУНБОЕВ

Ҳамкасбга туҳфат ўрнида

ЭЛЛИГИНЧИ БЕКАТГА ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН

Умрни кўп нарсага қиёслашади: оқар сув, шамолдек югурик, равон ёки нотекис йўл... Лекин инсон қанча яшагани эмас, қандай яшагани, нималарга эришгани, одамларга нечоғлик нафи теккани, ҳаётда ўз ўрнини қай даражада топгани муҳим.

Бугун биз сўз юритмоқчи бўлган инсон — Фармон Тошев Самарқанд вилояти "Зарафшон" газетаси бош муҳаррири, вилоят кенгаши депутати, "Меҳнат шуҳрати" ордени соҳибидир. У кишини таниганлар нафақат ўткир қаламкаш, қолаверса меҳрибон устоз сифатида ҳам қадрлашади. Дарвоқе, устознинг бир қанча шеърий ҳамда насрий йўлда битилган китоблари мухлислари қўлига етиб борган.

Илмга чанқоқлик, интилувчанлик, ўз фикрига эга бўлиш, қатъийлик, камтарлик, самимийлик, фидойилик, касбига садоқат, одамларга, Ватанга муҳаббат каби бир неча ўнлаб фазилатлари туфайли Фармон ака доимо эл ардоғида.

Фармон ака қачон қараманг, елиб-югурганларини кўрамиз у кишининг. Депутатликда ҳам, раҳбарликда ҳам, ижодда ҳам, устознинг ўз ибораси билан айтганимизда, шиддатли, ҳалол, пок ва сидқидилдан Ватан, эл-юрт олдидаги бурчини амалга оширмоқда.

Фармон акани кекса-ю ёш бирдек устоз деб билишади. У кишининг маслаҳатлари, чин кўнгилдан берган насиҳатлари биз, шогирдларнинг ижоддаги фаолиятимизда ҳам, оилада ҳам ўзига хос ижобий таъсирини ўтказиб келмоқда.

Эллигинчи бекатда туриб Фармон ака янги куч, шахдам қадамлар билан йўлида давом этмоқда. Эҳ-ҳе, ҳали манзил узоқ. Олтмишинчи, етмишинчи, юзинчи... бекатларга етгунча қанча эзгу ишлар кутиб турибди. Шогирдларининг яхши-ёмон кунларида доимо ёнида бўлган устозга яна кўп йиллар ҳормай-толмай эл хизматида бўлишини тилаб қоламиз.

Садриддин НАБИЕВ,
Азимжон ҚОДИРОВ.

ҚЎЙ (21.03-21.04)

Нима иш билан машғул бўлишингиздан қатъий назар меъёрдан чиқишдан сақланинг. Иш муваффақияти шунга боғлиқ.

СИГИР (22.04-20.05)

"Ишонмагин дўстингга, сомон тиқар пўстингга" деган мақолга амал қилган ҳолда барча маълумотларни текширинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05-21.06)

Касбий ҳамкорларингизнинг ҳатти-ҳаракатларини айниқса шу кунларда ҳушёрлик билан кузатинг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06-22.07)

Ўз кечинмаларингиз таъсиридан чиқишга, қатъиятли бўлишга интилинг. Акс ҳолда яқин кунларни бесамар ўтказасиз.

АРСЛОН (23.07-22.08)

Шу кунларда сиз учун керакли маълумотларга ўз вақтида эга бўлиш жуда аҳамиятли. Бунга эришиш учун айёрроқ бўлинг.

ПАРИЗОД (23.08-22.09)

Шу кунларда ҳаётингизни яхши томонга ўзгартирувчи воқеалар содир бўлади. Фақат ҳовлиқманг.

ТАРОЗИ (23.09-22.10)

Сизга хос бўлган дипломатик қобилият айни кунларда тоза "иш беради". Атрофингиздаги кишилар сизга ҳайриҳохлар.

ЧАЁН (23.10-22.11)

Уй-жой, кўчмас мулк билан боғлиқ муаммоларни муваффақиятли ҳал этасиз. Рўзғор ишлари ҳам кам эмас.

ЎҚОТАР (23.11-21.12)

Айни кунларда касбий фаолиятингизни янада бойитиш ва мукаммаллаштириш билан банд бўласиз.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12-19.01)

Турли молиявий ишлар, ҳамкорликдаги юмушлар сизга катта муваффақият ва маблағ келтириши мумкин.

ҚОВҒА (20.01-18.02)

Айрим вақтларда сиз тезкор ҳаракатларингиз туфайли ютуққа эришгансиз. Айни кунларда эса бу ҳолат сизга зарарли.

БАЛИҚ (19.02-20.03)

Обрў-эътиборли кишилар билан мулоқотингиз сизга фойда келтириши мумкин. Лекин аҳлоқий қоидаларини суистеъмол қилманг.

«КАМАРБАСТА» — КЎНГИЛГА ПАЙВАСТА

Эл-юрт олдида устознинг оқ фотиҳасини олиш шогирд учун азалдан қарз ва фарз ҳисобланган. Қадим Хивада бу удумни қайта тиклаб, оммавий равишда ўтказиш йўлга қўйилди.

"Камарбаста" деб аталган бу удум Ичанқалъага кираверишдаги Матвафо Карвонбоши мадрасасида ўтказилди. Бу ерга ўймакорлик касби билан шуғулланаётган устозу шогирдлар жам бўлдилар.

Тадбир машҳур наққош Ота Полвонов хотирасига бағишланди. Ўзбек халқ амалий санъатининг таниқли намоёндаси О.Полвонов Хоразмда ёғоч ўймакорлиги мактабига асос солган. Хива обидаларининг навқиронлик касб этишида Ота Полвонов ва шогирдларининг ҳиссалари беҳад. 105 баҳорни қаршилаб оламдан ўтган машҳур наққош ўзидан катта нодир хазина, нурли из қолдирди. Унинг ҳаётда қолдирган энг катта бойлиги эса шогирдларидир.

"Камарбаста" тадбирида қатнашган шогирдлари устози хотираси олдида таъзим қилиб, хизматларини эътироф этишди. "Усто" бирлашмаси Хоразм вилояти бўлими бошлиғи Рўзимат Отажонов наққош шогирдларига тўн кийдирди. Бошқа ўймакор усталар ҳам шогирдларига эл олдида фотиҳа бердилар. Худди шу куни Ота Полвоннинг уй музейи очилди.

Абдулла САФОЕВ,
"Mahalla" мухбири.

Ним кулги...

"ОНАНГ ҚАНИ?"

Султон галдир бугун ҳам дўстлари билан роса мириқиб ўтирди. Тўрт улфат кўрган-эшитганларини бир-бирига достон қилишиб, нақ олтита "оқ шайтон"ни думалатишди.

Чойхонадан маст ҳолда чиққан улфатлар бир-бирини суяшиб, уйларига равона бўлишди. Ярим тунда уйига кириб келган Султон галдир ташқаридаги сим кроватга ўзини ташлади. Дўстлари ичгандан сўнг алжиб қолишини ҳисобга олиб, унга шу лақабни тиркашган. Вақт алламаҳал бўлганда ташқарига чиққан галдирнинг хотини эрини сим кроватда ётганини кўриб эсхонаси чиқиб кетаёзди.

— Вой ўлмасам, оппоқ қировнинг тагида ётганини қаранг бу кишини. Устида на кўрпа бор, на бошида ёстиқ.

Хотин эрини туртиб уйғота бошлади:

— Ҳов, дардисар, туринг, тезроқ кўзингизни очинг. Совуқда ўлиб-нетиб қолганингиз йўқми? — у эрини қаттиқроқ силкилай кетди.

— Ҳимм, бирор жойга ўт тушибдими?! Сендан чой-пой ёки овқат сўрамаётган бўлсам нега ўз ҳолимга қўймайсан-а?!

— Илдамроқ қимирланг, барака топгур! Кўзим ёрийдиган кўринади, — деди Асолат қорнини ушлаб.

Эр уйқусираб ғўлдиради:

— Кўзинг ёрилган бўлса ойнага қара! Ана Диёра духтирникига бор. Дори-пори суртиб боғлаб қўяди.

— Мен нима дейман, қўбизим нима дейди. Туринг ҳов дадаси, машина топиб келинг. Роддомга бормоқчиман, эшитдингизми?!

— Борсанг боравер-да, мен йўқ деяпманми. Кетавермайсанми бошимни қотирмай. Шуни ҳам ўйлаб ўтирибсанми? Кетавер онаси. Болаларга ўзим қараб тураман.

— Вой бу кишини қаранг, кетавер эмиш! Машина топиб келсангиз бораман-да. Алжираб ўтираверсангиз, доялик қилишингизга тўғри келади.

Галдир хотинининг ҳомиладорлигини бирдан эсладию, ҳуши жойига келди. Худди ток ургандек жойидан сапчиб турди. Тураётиб кроватдан ерга думалади. Асолат эрининг ҳолини кўриб кулишни ҳам, йиғлашни ҳам билмай лабини тишлаб турарди.

Султон галдир қўшниси Абдужалил тажангникига туртина-суртина кириб борди. Бир амаллаб уни чақириб олгач, бидирлай кетди:

— Бу хотинларга ҳам ҳайронсан-ай. Худди футбол ўйинида юз берган ўйиндан ташқари ҳолатдагидек ярим тунда дарди қўзийди. Озибёзиб жўралар билан бир отамлашиб қолувдик. Шу десанг, янганг роддомга боришни ният қилибди. "Оқ тулпор"инг билан олиб бориб ташласанг.

Абдужалил тажанг бу гапни эшитди-ю, жаҳли чиқиб кетди:

— Нега ярим соатдан буён гапни ичакдай чўзасиз. Сизнинг аҳволингиз шу бўлса, янгам аллақачон қўзилаб ўтиргандир.

Абдужалил "боринг-ей" дегандек қўл силтаб машинасини шитоб билан галдирнинг уйига тўғрилади. Йўл бўйи яна мизғишга тушган Султон галдирнинг шифохонага етишгач яна жағи очилди. Машинадан базўр тушаётган Асолатга саннай кетди:

— Заказной ўғил бўлсин, билдингми?! Қиз бўлса уйга бориб юрма. Уйдаги иккитаси етади. Ҳаммаёқ ҳолвага тўлиб кетди ўзи... Мениям ўйлагинда ахир. Агар ўғил туғсанг, улфатлар билан бир яйраб ўтирардик...

Асолат дард азобиданми ёки эрининг гаплариданми, ҳарқалай юзи буришганча шифохонага кириб кетди.

...Галдир кун анча ёйилганда уйғонди. Дастлаб қаерда ётганини англамади. Атрофга аланглаб ўз ҳовлисини таниди. Икки қизи ҳовлида ўйнарди. Увишиб қолган оёғини уқалатишни ўйлаб хотинини чақирди. Жавоб бўлмади. Ўчоқ бошида ҳам кўринмади хотини. "Қаерга гум бўлдийкин? Ҳамсояникига чиққандир", ўйлади Султон галдир. Аранг ўрнидан турди, боши ботмон тош осилгандек оғирлашиб, яна зирқираб оғриқ берди.

— Ҳой, онанг қани? Чой-пой ҳам қилмаптими?

Қизлар токчада турган тугунчага ишора қилишди. Султон галдир шундагина хотинини туғруқхонага ташлаб келганини элас-элас эслади. "Тушим эмас экан-да". Ўзига-ўзи ғудраниб ҳовли этагига йўл солди:

— Эй-ҳа, ойинг бозордан сизларга укача олиб келгани, кетувди-я. Мен бўлсам, "Онанг қани"лаб ўтирибман-а. Ишқилиб буниси ўғил бўлсин-да...

Ғайрат БОБОҚУЛОВ

«МУҲИМ ИШ»

Талабалик йилларимнинг ҳарорати ҳали сўнмаган чоғларим. Қишлоғимиздаги ўрта мактабга бошланғич таълим ўқитувчиси сифатида ишга кирдим. Ёшларга хос ғайрат билан фаолиятимни бошладим.

Дарсим бўлса-бўлмаса мактабга келардим, ниҳоят фаолият бошлаганимдан завқланардим.

Ўша кун ҳам одатдагидек эрталабдан мактаб ҳовлисида ҳозир бўлдим. Болаларнинг қий-чувига эътибор бермасликка уриниб, ўриндиққа чўкканча хаёлга берилдим.

— Ҳа, йигитча, институтни соғиндингми? — момақалдироқдек гумбурлаган овоздан чўчиб тушдим. Қарасам, директоримиз Улфат ака тепамда илжайиб турибди. У эллик ёшларда бўлиб, сочларига "қиров тушган" бўлса-да, ингичка мўйлови ўзига жуда ярашган. Бунинг устига ўзини ўқимишли одамларга хос тутган ҳолда, қишин-ёзин оқ кўйлак ва бўйинбоғни канда қилмайди.

— Ассалому алайкум, — дедим ўрнимдан туриб.

— Ваалайкум..., — деди ва ёнимга ўтирди. — Бу дейман Толипов, бўшсан шекилли-а?

Улфат ака барчага бирдек фамилиясини айтиб мурожаат қиларди. Ҳатто катта келини фарзанд кўрганида, чақалоқни қўлига олиб: "Бунча ширинсан, Улфатов", деган экан.

— Бугун дарсим йўқ эди.

— Жуда соз. Эргашевнинг дарсини ўтиб туролмайсанми? Уни муҳим иш билан шаҳарга юбораётувдим, — деди Улфат ака жиддий оҳангда.

— Ахир алгебрага "тишим ўтмайди-ку", — дедим бўшашиб.

— Ҳечқиси йўқ. Алгебрами, бошқасими ишқилиб ўқувчиларни зериктирмай ўтирсанг бўлди.

Рози бўлмай иложим қолмади.

Ҳарқалай қирқ беш дақиқалик дарсни бир амаллаб ўтказдим. Лекин танаффусга кайфиятим бузуқ ҳолда чиқдим. Дарсда қизларнинг сумкасига қурбақа солиб қўйган икки болани ўрнидан турғазиб "лекция" ўқигандим. Коридордан биттабитта қадам ташлаб борарканман, директорнинг очиқ эшиги олдига етганда таниш овозларни эшитиб, бир зум тўхтаб қолдим. Аста ичкарига мўраладим: Улфат ака "шаҳарга муҳим иш билан кетган" Эргашев домла билан бамайлихотир шахмат ўйнаб ўтирарди.

— Кишт, — дея дона сурди Эргашев домла.

Улфат ака бошини сарак-сарак қилиб қўйди. Шу пайт менга кўзи тушиб, ҳеч авзойини ўзгартирмай, ўйин тахтасига кўзини тикди-ю:

— Киравер, Толипов, — деди.— Вақтида келдинг.

Нима тўғрисида ўйлаётганимни уқди, шекилли, изоҳ берди:

— Бу ерда муҳим ишлар турганда, шаҳардаги муҳим ишларга йўл бўлсин.

Яна мен томонга қарамаёқ давом этди:

— Хафа бўлма, сенга яна бир муҳим иш бор: иккинчи соатда Тошпўлатовнинг дарсини ўтиб турасан. Бир адабини бериб қўяй. "Гроссмейстер" у аблаҳ.

Отабек ҒУЛОМ ўғли

Р.МУҲИДДИНОВ чизган расм.

Ҳусан СОДИҚОВ чизган расм.

КРОССВОРД

БЎЙИГА: 1. Яхна ичимлик. 2. Сабаб. 4.Ўлим. 5.Янги, суви қочмаган. 7.Ёр қоматига ташбеҳ қилинадиган дарахт. 8.Қараш, боқиш. 9.Само, фазо. 10.Мусулмончилик фарзларидан бири. 12.Қалб софлиги, виждонга ёндош тушунча. 14.Шиш, қавариқ. 19.Тошкент шаҳрининг қадимий номи. 21.Шуъла. 22.Билим манбаи. 24.Бўлак, парча, қисм. 25.Идиш номи. 26.Дарбадар, саёқ. 28.Сўфининг намозга чақириғи. 29.Коинот, осмон. 30.Алам, изтироб. 32. Доно, оқил (аёл кишига нисбатан). 34.Чолғу асбоби. 35.Ҳаё, ибо.

ЭНИГА: 1.Ушалмаган орзу. 3.Бурж номи. 6.Одам, башар. 9.Шоҳ ва шоир Муҳаммад Раҳимхон II тахаллуси. 11.Адолатли, ҳақпарвар. 13.Енгил эмас. 15.Навбат. 16.Мовароуннаҳрдаги қадимий маданий марказ бўлган шаҳарлардан бири. 17.XVIII-XIX асрларда ўлкамизда ҳукм сурган хонлар сулоласи барҳам топгач, тахтга келган янги сулола вакиллари номланиши. 18.Нашр қилувчи. 20.Кулгу, табассум. 22.Ипак безакли мато. 23.Фақир, бечора. 27.Зодагон, оқсуяк. 29.Тафаккур махсули. 31.Амир Темур бошчилигида Тошкент атрофида бўлиб ўтган жанг номи. 33.Инсонга хос иллат. 35.Кунчиқар томон. 36.Шиша махсулоти. 37.Белги, имо. 38.Янги дунёга келган чақалоқнинг 40 куни. 39. Муҳаммад Пайғамбарнинг волидаи муҳтарамалари исми.

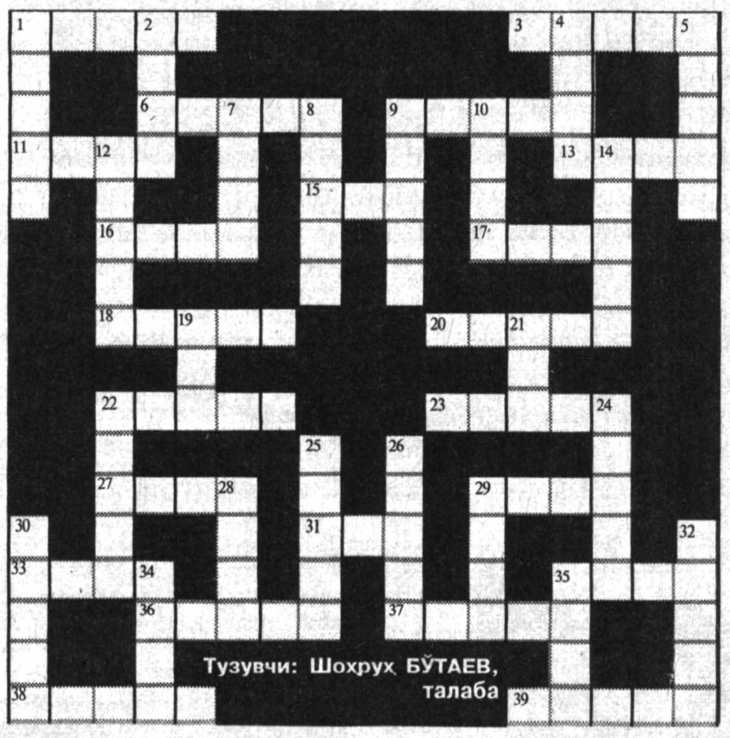

Mahalla
Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Аъзам ГАДОЙБОЕВ, Акмал САИДОВ, Ниғматилла АБДУЛЛАЕВ, Бобур АЛИМОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Расул РАҲМОНОВ, Абдунаби МАННОПОВ, Мавлуда ҚОСИМОВА (бош муҳаррир ўринбосари), Бахтиёр РИЗАЕВ, Шуҳрат РИЗАЕВ, Беҳбуд ЖУМАЕВ, Таънаберди ҚУРБОНОВ, Эркин ҒУЛОМОВ.

Газета таҳририят компьютерларида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди. А-2, 2 босма тобоқ.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Тошкент, Матбуотчилар кўчаси 32.

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими: 136-57-62.

9004 нусхада чоп этилди. Буюртма Г-427 Топширилди—